

תנ"ך

לבתי ספר בחינוך החרדי

הוראות

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים)	–	(16x3)	–	48 נקודות
פרק שני – עיון בנביאים ראשונים	–	(9x4)	–	36 נקודות
פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
שמואל א	–	(16x1)	–	16 נקודות
סך הכול	–			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים) (48 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. בראשית פרק כ', י"ז-פרק כ"א, ז'

א. לפי רש"י, מדוע תפילת אברהם על אבימלך (כ', י"ז-י"ח) נסמכה לפסוק "וה'פקד את שרה" (כ"א, א')?

(5 נקודות)

ב. הסבירו את הציטוטים שלפניכם לפי רש"י:

– "כל השמע יצחק לי" (כ"א, ו').

– "מי מלל לאברהם" (כ"א, ז').

(6 נקודות)

ג. "היניקה בנים שרה" (כ"א, ז').

מהו הקושי במילה "בנים", ומהי התשובה של רש"י על קושי זה? (5 נקודות)

2. בראשית כ"ג, א'-ד'

א. "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (פסוק א').

רש"י: "נכתב 'שנה' בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו".

מה נדרש בכל כלל? (6 נקודות)

ב. "בקרית ארבע הוא חברון" (פסוק ב').

מדוע נקראה חברון "קריית ארבע"? כתבו את שני הפירושים של רש"י. (6 נקודות)

ג. "גר ותושב אנכי עמכם" (פסוק ד').

לפי רש"י, כיצד ייתכן שאברהם היה גם "גר" וגם "תושב"? הסבירו לפי הפשט אן הדרש. (4 נקודות)

3. בראשית כ"ז, ד'-כ"ג

א. "ועשה לי מטעמים... בעבור תברכך נפשי" (פסוק ד').

על פי ספורנו, הסבירו מדוע ביקש יצחק רק מעֲשֵׂו שיכין לו מטעמים לפני שבירך אותו, ולא ביקש זאת מיעקב.

(6 נקודות)

ב. "וקח לי משם שני גדיי עזים" (פסוק ט').

רש"י: וכי שני גדיי עזים מאכלו של יצחק?

על פי המדרש שבדברי רש"י, מדוע היה יצחק זקוק לשני גדיי עזים? (5 נקודות)

ג. עיינו בפסוקים י"ט-כ"ג.

על פי רש"י, הסבירו מה בדבריו של יעקב גרם ליצחק לחשוד שהעומד לפניו אינו עֲשֵׂו. (5 נקודות)

4. **בראשית נ', א'–י'**

א. "ויבכו אותו מצרים" (פסוק ג').

על פי רש"י, הסבירו מדוע התאבלו המצרים על יעקב. (5 נקודות)

ב. עיינו בפסוק ו'.

על פי רש"י, הסבירו מדוע הזכיר פרעה את השבועה של יוסף לקבור את יעקב בארץ כנען. (6 נקודות)

ג. "גֶרֶן הָאֵטֶד" (פסוק י').

הסבירו מהו "גֶרֶן הָאֵטֶד" על פי שני הפירושים של רש"י. (5 נקודות)

5. **דברים ל"ד, א'–ה'**

א. "ויראהו ה'... ואת כל נפתלי ואת ארץ אפרים ומנשה" (פסוקים א'–ב').

על פי רש"י, כתבו מי הם המנהיגים ומה הם המאורעות שהראה ה' למשה בשניים מן המראות המודגשים בקו.

(6 נקודות)

ב. "לאמר לזרעך אתננה הראיתיך..." (פסוק ד').

(1) על פי רש"י, מה נצטווה משה לומר, ולמי נצטווה לומר זאת?

(2) על פי רש"י, מהו הקשר בין דברים אלה ובין המשך הפסוק "ושמה לא תעבד"?

(5 נקודות)

ג. "וימת שם משה" (פסוק ה').

מה מקשה רש"י על דברים אלה, ומה הם שני ההסברים שרש"י מביא? (5 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים ראשונים (36 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 6-11 (לכל שאלה – 9 נקודות; לכל סעיף – 3 נקודות).

שימו לב: יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

6. יהושע ז', א'–י"ח

- א.** "וימעלו בני ישראל מעל בחרם ויקח עכן... מן החרם" (פסוק א').
מה היה חטאו של עכן? הסבירו מדוע חטאו של היחיד נחשב חטא של עם ישראל כולו.
- ב.** "ויאמר ה' אל יהושע קם לך" (פסוק י').
הביאו שני הסברים לאמירה "קם לך".
- ג.** עיינו בפסוקים י"ד–י"ח.
הסבירו כיצד נלכד עכן.

7. יהושע י', י'–י"ד

- א.** "שמש בגבעון דום" (פסוק י"ב).
מהו פירוש הציווי "דום", ומהי מטרת הציווי?
- ב.** "הלא היא כתובה על ספר הישר" (פסוק י"ג).
מהו "ספר הישר", ומה כתוב בספר זה בנוגע למלחמה של יהושע באמורי?
- ג.** עיינו בפסוק י"ד.
על מה נאמר "ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו"?

8. שופטים י"א, א, ד'–כ"ד

- א.** "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצו" (פסוק י"ב).
מה ענה מלך עמון לשליחי יפתח על שאלתו, ומה הוא דרש מיפתח?
- ב.** מה ענה יפתח על טענתו של מלך עמון? ענו על פי פסוקים כ"א–כ"ג.
- ג.** למה התכוון יפתח כשאמר למלך עמון: "הלא את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש" (פסוק כ"ד)?

9. שופטים י"ד, א'–ח'

- א.** עיינו בפסוק ב'.
מניין שנישואי שמשון עם האישה הפלשתית היו כהלכה?
- ב.** "כי תאָנה הוא מבקש מפלשתים" (פסוק ד').
מהי "תואנה", ולשם מה ביקש שמשון תואנה מפלשתים?
- ג.** "ויִשָּׁב מִיָּמִים לַקַּחְתָּהּ" (פסוק ח').
מדוע מציין הפסוק שמשון שב לקחתה, הרי כבר נאמר בפסוקים ב'–ג' שעשה כך?

10. שמואל א, י"ב, א'–י"ב

- א. "הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו" (פסוק ג').
הסבירו דברים אלה.
- ב. "וישלח ה' את ירבעל ואת בָּדן ואת יפתח" (פסוק י"א).
מדוע הזכיר שמואל דווקא את המנהיגים האלה? בתשובתכם ציינו מי הם ירבעל ובדן.
- ג. הסבירו את תוכחת שמואל לישראל בפסוק י"ב.

11. שמואל ב, ו', ב'–י"א

- א. עיינו בפסוקים ב'–ו'.
מדוע סבר דוד שמותר שהעגלה תישא את הארון, אף שנאמר "בכתף ישאו" (במדבר, ז', פסוק ט')?
כתבו הסבר אחד של רד"ק.
- ב. "וישב ארון ה' בית עבד אָדָם הַגִּתִּי" (פסוק י"א).
מאיזה שבט היה עבד אדם, ומה היה תפקידו במקדש?
- ג. "ויברך ה'..." (פסוק י"א).
מה הייתה הברכה?

פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א (16 נקודות)

ענו על שאלה 12.

12. לפניכם עשרה סעיפים (א–י), ובהם קטעי פסוקים.

בחרו בשמונה מן הסעיפים, העתיקו למחברתכם את האות המציינת כל סעיף שבחרתם, וכתבו ליד האות על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף – 2 נקודות).

א. "והיה כל אשר יצא מדלתי ביתך החוצה דמו בראשו".

ב. "וישימך תל עולם שממה עד היום הזה".

ג. "ויהיו חטבי עצים ושאבי מים לכל העדה".

ד. "והנה אדניהם נפל ארצה מת".

ה. "אז רפתה רוחם מעליו בדברו הדבר הזה".

ו. "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי".

ז. "נתן אלקינו בידנו את אויבנו ואת מחריב ארצנו".

ח. "כי אין כמהו בכל העם".

ט. "טעם טעמתי בקצה המטה אשר ביד".

י. "ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה".

בהצלחה!